

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.
PÉLDANYONKÉNT 10 FILLÉR.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
MÜLLER KÁROLY

Főszerkesztő:
Dr SIMA ISTVÁN

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:
I. ker. Deák F.-u. 13. Telefon: 109.
Postatakarékpénztári csekkzámla: 52.066.

TESSEDIK SAMUEL SZÜLETÉSÉNEK 200. ÉVÉBEN

Ötnegyedmilió hold magyar föld sorsát

döntötte el az a törvényjavaslat, amelyet a Kállay-kormány most fog tárgyalni az országgyűléssel. Az új törvényjavaslat az eddigi rendelkezéseket sok tekintetben megszorította. Míg régebben nagy országos átlagban csak félmillió holdról volt szó, addig most, a „zsidó” fogalmának faji alapon történt meghatározása következtében háromnegyedmilióra tehető a zsidó mezőgazdasági ingatlanok területe. De az erdőbirtokokra nézve is érvényesül a faji elv, s ezek a tulajdonok az egyéb zsidó birtokokkal egy tekintet alá esnek.

Óriási változást jelent ez a magyar birtokviszonyok terén, és hamarjában fel nem becsülhető korrekciót jelent a kisgazdaságok javára. De ez az új földreform nem csupán méreteiben éri el az előző világháború utáni földosztás jelentőségét, hanem azt gazdasági és nemzeti szempontból túl is haladja. Az első földreform, mint ismeretes, valamivel több mint 1,200.000 kataszteri holdat juttatott el új kezekbe. Bebizonyosodott azonban, hogy ez a kellőképpen elő nem készített földreform társadalmi és nemzeti szempontból sok bajt is hozott. A földhözjuttatottak megfelelő felszerelés nélkül, ismételt gazdasági válságoknak kiszolgáltatva, súlyos adósságokkal terhelt, nem egyszer nehezebb szociális helyzetbe kerültek, mint amilyenben a földreform előtt voltak. Ma szerencsére egészen más a helyzet, s az állam kellő tapasztalat birtokában reális előrelátással nyúlhat a földbirtok-kérdéshez.

Az előrelátás és a nemzeti érdekek érvényesítése azonban nem jelent túlzott óvatosságot és lassúságot. Eppen ellenkezően: az új javaslat egészen új és radikális igénybevételi és térítési intézkedéseket tartalmaz. A közös elvi alap, amelyből mindezek az intézkedések fakadnak: a fajvédelmi gondolat. Ennek megfelelően állapították meg faji alapon a zsidó fogalmát, s ezért törekszik a javaslat arra, hogy a magyar földet magyar kezekbe juttassa. Tehát nemcsak a zsidó tulajdonok lefoglalásáról és igénybevételéről van szó, hanem annak a lehetősége is megvan, hogy a keresztény földbirtokos zsidó haszonbérletének felmondjon, ha birtokát maga veszi kezelésbe, vagy pedig haszonbérletké alakítja át. Itt látjuk érvényesülni a gazdasági

előrelátást, amely nem elégedhetik meg azzal, hogy kielégítse a pillanatnyi földéhséget, de veszélyeztesse a jövő termelését.

Az új földjavaslat radikalizmusa abban is megnyilatkozik, hogy a zsidó-birtokokat azonnal tulajdonba veszik. Nincs lehetőség tehát a halogatásra, ami sok kárnak és mulasztásnak veszi elejét. Az eddigi birtokosok a földbirtokok tiszta jövedelme alapján kapnak bizonyos térítést. Ezt azonban csak egészen kis ingatlanoknál

és csak különös méltánylást érdemlő esetekben fizetik készpénzben. Egyébként kötvényekkel történik az ellenérték megtérítése. A kötvények harminc esztendőre szólnak és zár alá kerülnek. Ugyancsak zárolt számlára fizetik be az átvett élő- és holtfelszerelés ellenértékét. Ez az intézkedés pedig elejét veszi annak, hogy nagy mobil tőkék szabaduljanak fel, s ezek a mai háborús világban nemkívánatos vásárlási mozgalmat és drágulást okozzanak.

Igen jellemző vonása a törvényjavaslatnak az, hogy — ellentétben az eddigi zsidótörvényekkel általános kivételezést nem ismer. Ez intézkedés minden magyarzatnál és indokolásnál világosabban mutatja, hogy a magyar agrárpolitikában immár teljes erővel érvényesül a fajvédő szociális gondolat. A magyar kormány feladata az, hogy népünk millióinak ezt az elvi meggyőződését a gazdasági élet realizálásával összhangba hozza, s kellő körültekintéssel úgy hajtsa végre az intézkedéseket, hogy azok minél nagyobb értékekkel gazdagítsák a magyar agrártársadalmat.

Női honvédelmi szolgálat megszervezése a járásban a hadbavonultak családtagjaiért

„A női honvédelmi szolgálat a hadbavonultak családtagjaiért” nevű szervezet a szarvasi járás területén a női honvédelmi munkaszolgálat keretében életre hivatott, illetve megalakított. A szervezet célja és kötelessége: a hadbavonultak családtagjaival az állandó érintkezést fenntartani, őket ügyesbajos dolgaikban támogatni, felvilágosítani, tanáccsal ellátni, a harcterekre küldendő levelek és csomagok ügyében útmutatással szolgálni, és általában mindenhol, mindenben, amikor csak lehet, őket bajtársiasan

megsegíteni. A szervezet a járás minden községében már megkezdte működését. A szervezet hivatalos helye Szarvas községben: községközpont, kistancsterem; Öcsöd községben: a községi főjegyzői iroda; Békésszentandrás községben: a községi tanácsterem; Kondoros községben: községi tanácsterem; Csabacsúd községben: k. tanácsterem. A hivatalos órák: Szarvas községben: hétfőn, szerdán, pénteken d. u. 4—6 óráig; Öcsöd községben: hétfőn, csütörtökön, szombaton d.

u. 3—5 óráig; Békésszentandrás községben: hétfőn, szerdán, pénteken d. u. 4—6 óráig; Kondoros községben: hétfőn, szerdán, szombaton d. e. 11—1 óráig; Csabacsúd községben: kedden, csütörtökön és szombaton délután 4—6 óráig.

A járás érdekelt közönsége ezúton is szeretettel hivatuk fel arra, hogy fenti ügyeikben teljes bizalommal keressék fel az újonnan megalakult szervezetet, amely a legnagyobb együttérzéssel, megértéssel és odaadással fog kérelmeikben és ügyeikben segítségükre lenni.

Vasárnap délután tartják meg Szarvason a „Hősök-napját”

Szarvas nagyközség hazafias közönsége vasárnap, május hó 31-én délután 6 órai kezdettel a Hősök-szobra előtt tartandó ünnepélyen áldoz kegyelettel az elmúlt világháborúban elhalt hősei emlékezetének. Az ünnepséget a község előljárósága rendezi, s a következő műsort állította ez alkalommal össze:

1. Hiszekegy. Énekli az ág. h. ev. tanítónőképző énekkara.
2. „Hősök emlékoszlopánál”. Szigeti Ferenc verse, szavalja: Koszti György gimn. VIII. o. t.
3. A levente-zenekar magyar indulókat játszik.
4. Ünnepi beszédet mond: Lelkes Pál ág. h. ev. igazgató-tanító.
5. A m. kir. állami elemi leányiskola növendékei a hősi-szobor talap-

zatára virágokat helyeznek el, közben a Szarvasi Dalkar hazafias dalokat énekel. 6. „Hősök-szobránál”. Kántor Mihály verse, szavalja: Rátz Pál III. éves gazd. tanint. tanuló. 7. A levente-zenekar magyar dalokat ad elő. 8. Koszorúk elhelyezése a megállapított sorrend szerint. 9. Himnusz. Közének. Énekli a Szarvasi Dalkar vezetésével és a levente-zenekar közreműködésével az ünneplő közönség. Az ünnepély után: díszelvonulás a hősi-szobor előtt a levente-zenekar által előadott indulók hangjai mellett.

Felkéri az előljáróság ezúton mindazokat, akik valamely intézet, egyesület, vagy testület nevében koszorút óhajtanak a

szoborra elhelyezni, hogy ezen szándékukat a község főjegyzőjénél legkésőbb május hó 31. napjának — vasárnap — délelőtt 11 órájáig a sorrend megállapítása végett is okvetlenül bejelenteni szíveskedjenek.

Felkéri az előljáróság mindazon intézeteket, egyesületeket és testületeket, melyeknek zászlójuk van, hogy az ünnepélyre ezen zászlóval szíveskedjenek felvonulni, — esetleg nemzetiszínű zászlóval.

Végül arra is felkérte az előljáróság a lakosságot, hogy az ünnepnapon házaikra nemzeti lobogót tűzzenek ki.

Az ünnepély napján délelőtt a helybeli templomokban hazafias istentiszteleteket tartanak.

SZEMELVÉNYEK

Tessedik Sámuel „Szarvasi nevezetességek, azaz Szarvas mezőváros gazdasági krónikája”-ból. Fordította Nádor Jenő dr.

... 1762. Április 14-én meghalt Markovitz Mátyás, Szarvas város érdemes papja, atyja és tanácsadója. E férfiúnak községe körül szerzett, s az utókor számára megörökítendő érdemei a következők:

1. Hivatásában tanúsított hűség; ezt pestises időben, s a forrongás nyugtalan évében, sok-sok kellemetlenség és testi gyengélkedés közepette is ugyancsak bebizonyította.

2. A neveléstudományban, a földrajzban, történelemben és bölcsészetben való kiváló, azon időben szokatlan nagy jártasság; e tudományokat gyermekeivel élete végéig gyakorlatiasan, s a legjobb eredménnyel közölte.

3. Rendszeret. 15 évre terjedő, a maga idejében talán első részletes, falu- és egyházszabályzatot dolgozott ki, s amellet a hatósági rendeletekre is odaadó figyelemmel volt.

4. Vendégszeretet; ez akkoriban még szükséges és praktikus dolog volt. Szükséges azért, mert vendéglő akkoriban a községben még nem volt, praktikus, mert még mindenfélét olcsón, sőt a falusi papok sok mindent kegyes adományként, ingyen kaptak a jótévedőktől, olyat is, ami ma drága pénzbe kerül, és mert akkoriban a vendéglők egyszerű falusi házikosztal is meg voltak elégedve.

5. Vallásra, rangra és nemzetiségre való tekintetnélküli felebaráti szeretet.

Ezen évben a szülöttek száma 263, az elhunytaké 273 volt. (A himlő még erősen dühöngött, ezért volt az elhunytak száma nagyobb.) Házasságot kötött 34 pár...

... 1763. Az egyházközség érdemes atyja helyébe, egyhangúlag fiát, Markovitz Jánost választotta meg. O Erlangenban tanult, s előbb Kahler Zsigmond paróchiáján nevelősködött. A nép oktatójának legnemesebb jellemével lépett ez ifjúember atyja nyomdokaiba, s dolgozott egész ereje megfeszítésével (talán még azon felül is) áldásosan, de csak néhány évig...

... 1769. Május elsején a község legnagyobb fájdmára eltemetik Markovitz Jánost, a község fiatal papját. Emléke époly felejthetetlen marad, mint ahogy az volt delőtte összes iskolai és egyetemi jótévedőivé. Nemes jelleméről csak egy vonást, mert többet tilt a kartársi barátság.

E derék fiatalember még legkisebb jótévedőjének nevét is emlékkönyvben örököltette meg. Ezek jótékonyosságát egyetemi útjainál élvezte, amikor egyik városból a másikba, házról-házra vándorolt. Ebben a jótévedők

jegyzékében szokott e derék ember hivatalos munkájától eláradva, mintegy felüdülésképpen, igaz gyönyörrel lapozgatni barátaival együtt, meghatott lélekkel emlékezve a jótévedőkre, szelíd lelkesedéssel állapította meg azon kedves köteleket, melyekkel azok jótékonyága csatolhatta barátaik köréhez. Egy

szegény, gyermekekkel gazdagon megáldott lelkész özvegy az egyetemre utazásakor papírba csomagolva egy szerencsetallért adott neki e jelmonddal: „Barátom! Emlékiül adom Önnek e fillért. Bárcsak egy özvegy fillért, Istentől meg lesz áldva az” Igen, Isten megáldotta! Mert e csekélyke áldásforrás áldást

áraszt a Markovitz-ház barátai körében, még az 1805. évben is. Vajha belátnák Szarvas községben is.

Markovitz János helyére Sztankovitz Sámuel hívták meg Komlósról.

A szülöttek száma 274 volt, az elhaltaké 188. Házasságra lépett 74 pár.

A TURUL-MOZGÓ ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSA

A megnyitót Zerinváry képviselő, az avatóbeszédet dr. Ugrin László főszolgabíró mondotta

Pünkösöd szombatján este fél 9 órai kezdettel tartotta ünnepélyes megnyitóját Szarvas új mozgóképszínháza, a Turul-Mozgó. A megnyitót nagy várakozás előzte meg és a bemutatkozó társadalmi személyn volt. Az előadást rövid ünnepély előzte meg. A magyar Hiszekegy elhangzása után vitéz dr. Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselő magas szárnyalású megnyitó beszédében méltatta a mozgóképszínháznak, mint a magyar művelődés egyik leghatalmasabb tényezőjének jelentőségét és hivatását különösen a mai sorsdöntő időkben, amikor az új európai rend és benne a szebb, boldogabb, s tisztább erkölcsű magyar jövődől alakul ki borzasztó élethalál-harcok közepette. Az izzó hazaszeretettől átfűtött és az igazi magyarságtudattól sugárzó be-

szédet a közönség lelkes tapsviharral fogadta. Majd Tekulics Károly maturandus hatásos szavalata után dr. Ugrin László, járásunk szeretett főszolgabíróját mondotta el nagyszabású avatóbeszédét. Egy mozgóképszínház megnyitását — mondotta többek között — nem lehet a mai időkben csupán úgy fel-fogni, mint egy egyszerű üzleti vállalkozás első megnyilatkozását, hanem mint a magyar nemzeti kultúra egyik erősségének felavatását. Mert ma már a mozgók sem vonhatják ki magukat az alól a felelősség alól, amellyel a nemzeti közönség minden tagja és intézménye tartozik a magyar nép lelke, szellemi és erkölcsi javaival és emelésével szemben. Különös örömeink adott végül kifejezést amiatt, hogy a Turul-Mozgó tulajdonosai ebben a szellemben, a keresztény nemzeti épí-

tő szellemben nyitják meg ez új művelődési örömet közönsége számára. A hatalmas, megkapó beszédet kitörő tetszésnyilvánítás fogadta. Az ünnepélyes megnyitó után következett a bemutatkozó film-darab Akit elkap az ár címen. Hazafias és időszerű tárgyánál fogva méltóan illeszkedett a megnyitó ünnepély keretébe. A közönséget kellemesen lepte meg a mozgó izléses és modern berendezése. Értesüléseink szerint a mozgó tulajdonosai, Tóth György és Bruncsák János, minden áldozatot meghoztak és készek a jövőben is meghozni azért, hogy a kor követelményeinek és a közönség izlésének mindenkor megfeleljenek.

A szép megnyitó előadást köszönjük, a nemes vállalkozást pedig kísérje áldás és siker.

Megjelent Tessedik önéletírásának második kiadása

Az idei Tessedik Sámuel jubileumi esztendő, s az ezzel kapcsolatos ünnepek különösen fontossá és kívánatosá tették, hogy a nagy szarvasi pap-gazda, a világhírű gazdasági reformátor életét minél többen megismerjék. A kétségkívül hitelesség szempontjából természetesen a nagy mester saját maga írta önéletírása jöhető számításba, mégis kiegészítetten a működésével kapcsolatos bírálati és jellemzési adatokkal. Tessedik Sámuel önéletírása egy ízben 1873-ban már megjelent könyvalakban is a nagy szarvasi történelemtudós, Zsilinszky Mihály fordítása és

összeállításában. Ezt a második kiadást most dr. Nádor Jenő gimnáziumi igazgató, Tessedik életének, munkásságának nem kevésbé kiváló ismerője, a Tessedik kultusz leghívebb és leglelkesebb művelője állította össze, s egészítette ki kutatásainak újabb adataival, korrigálván egyben az első kiadás hibáit és tévedéseit. Az előszó pedig, amelyet e kiadás elé írt, s amelyben új nézőszögből, a modern XX. század szemével vizsgálódva állapítja meg: ki volt Tessedik Sámuel, mesteri alkotás, s szinte önmagában teljes rajzát adja Tessedik egyénisége, munkássága, programja

és életpályájának. Ezért a tanulmány-előszóért még annak is érdemes ez új kiadást megvennie, aki Tessedik életének egyébként teljes ismerője. A könyvet Müller Károly adta ki, s az izléses kivitelben, Tessedikre és életére vonatkozó ezideig a nagyközönség előtt ismeretlen képanyaggal bővítetten a Müller nyomdában készült. A jeles mű az idei könyvnapok (július 1, 2, 3) érdekessége lesz, s egy pengő árú kerül a piacra. Könyvnap utáni ára 1'40 pengő lesz. Előjegyzéseket korlátolt mennyiségben még elfogad a „Szarvas és Vidéke” kiadóhivatala.

Eladó házak:

II. ker. 194. sz. beltelkes ház, kövesút és ártézikút közelében; I. ker. 601. sz. beltelkes lakóház, 650 négyszögöl területtel, gyümölcsfákkal beültetve; Kondoroson 480. sz. beltelkes lakóház és ugyancsak Kondoroson piactér melletti lakóház teljesen felszerelt sütődével. Eladó továbbá 34 és fél hold szántó és 17 hold kaszáló a szentesi határban, külső-Ecsere.

Venne megbízónk

400—500 négyszögöl dinnyeföldet, valamint 5—6 hold birkatenyésztésre alkalmas legelőt. Részletes tájékoztatást a

a Szarvasi Hitelszövetkezet

mint az O. K. H. tagja pénzügyintézet ad,

ahol ingatlanok adás-vételével, közvetítésével is foglalkoznak.

Ugyanezen pénzügyintézetnél kamatmentes kölcsönt folyósítanak azon gazdáknak, kiknek lovaikat a honvédség igénybe vette.

— Gyapjúárkiegészítés. A közellátási miniszter az 1942. évi nyírású gyapjú beváltási ára után minőségre való tekintet nélkül kg-ként 50 fill. termelői árkiegészítést, kiizetését rendelte el. Ugyanezen rendeletben a miniszter a termelési prémiumot birkaagyapjú után az alapminőségre vonatkoztatva kg-ként 2 P-ben, báranygyapjú után kg-ként 1'30 pengőben állapította meg. A jelenlegi 4'30 pengő beváltási alapár erre az esztendőre 4'80 pengőre emelkedik, míg az 1941. évvel szemben beszolgáltatott gyapjú-többlet beváltási alapjára 6'80 pengőre. A magyar királyi közellátási miniszter az árkiegészítéssel az idel rendkívüli időjárás viszonyok által okozott takarmány nehézségekkel és hosszabb istállózással hátrított juhtartók helyzetén kíván ezzel hathatósan segíteni.

Koszorú, virágcsokor megrendelhető a Krebs kertészetben. — Telefonszám: 117

Hirek

Istentiszteletek:

A szarvasi ág. h. ev. ó-templomban vasárnap délelőtt 8 órakor tét, délután 11 órakor magyar, az újtemplomban délelőtt 9 órakor magyaryelvű istentiszteletet tartanak.

Istentiszteletek a szarvasi róm. kat. templomban: vasárnap délelőtt 8 órakor diákmissze, 9 órakor csendesmise, 10 órakor szentbeszéd, nagymise. Köznepokon mise egynegyed 8 órakor. Délután májusi ájtatosság. Május 1., 2. és 3-án vasár- és ünnepnap 6 órakor szent beszéddel. A többi napokon fél 7 órakor.

Szarvason református istentiszteletet tartanak vasárnap délelőtt 10 órától az Arvház disztermében.

— **Eljegyzés.** Tótfalusi Erika községi övönöt eljegyezte dr. Kóvári György közg. gyakor. (Minden küln értesítés helyett.)

— **Eljegyzés.** Hantos Edit és Hrivnák Pál jegyelek. (Minden küln értesítés helyett.)

— **Kovács Andor békési esperes lemondása.** Kovács Andor orosházi ev. lelkész, m. kir. kormányfőtanácsos a békési ev. egyházmegye kiváló esperese, tekintettel ag korára, esperesi tisztségéről lemondott. Az egyházmegye presbitériuma a lemondást tudomásul vette, s az esperesi tisztség betöltésére a szükséges lépéseket megtette. Az esperesi tisztség egyedüli jelöltje, mint értesülünk Kello Gusztáv szarvasi ev. lelkész, aki az esperesi tisztséget vállalja.

— **Ifjúsági konferencia.** A Keresztyén Ifjúság Egyesület szépen sikerült konferenciát rendezett a pünkösdi ünnepeken amelyen közel száz vidéki ifjú és leány vett részt. A konferenciát szombaton este Kello Gusztáv lelkész, a KIE elnöke nyitotta meg. Az előadók között szerepelt Ágoton Sándor budapesti főmérnök, akinek frappáns előadásai nagy oklással és tetszéssel kísérték a hallgatóság. A hallgatók szabad idejükben megteintették a város környékének szépségeit. Közben kizaránczóltak Jánovszky György if. tanító és Novodonszki János KIE tag sirjához, ahol rövid kegyeletos ünnepség keretében helyezték el koszorúikat. A konferencia egyik kiemelkedő eseménye volt a prot. leányegyesület által rendezett „magyos fonóest” bemutatása, melynek során Fasang Árpádné adott megnyitó beszédet, Hlady Ilona és Klimaj Mihály szavaltak, Temmel Gabriell zongoraművész és Liszt és Rieg műveket adott elő brillans technikával. Dr. Hanzó János tanítóképzői tanár egyik értékes

Köszönetnyilvánítás

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik tragikus birtelességgel elhunyt, felejtethetlen, drága fiam, illetve testvérem

Dr. Kovács Géza

elhunytaival mélyeség bánatunkban velünk voltak a végtisztelességén fájalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton fogadják meg tört szívűl jövő, de lsten kifürkészhetetlen akaratában megnyugodott, mélyeség hálával telt köszönetünket.

Szarvas, 1942. évi május 26.

Özv. Kovács Imréné és leánya.

Köszönetnyilvánítás.

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazon rokonoknak, jóbarátoknak és ismerősöknek, akik felejtethetlen jó fiunk

Csatai Béla

végtisztelességén megjelentek és részvétükkel mély fájalmunkat enyhíteni igyekeztek.

Szarvas, 1942. május hó.

vitéz Csatai György és családja.

előadását olvasta fel nagy tetzés mellett. A fonó - játék énekszámot Fasang Árpád tanította be s kísérté zongorán. A prot. leánykar Kodály népdalokat adott elő ifj. Lipták Mihály vezetésével.

— **Felhívás.** A háziápolási tanfolyam f. hó 29-én, pénteken délután veszi kezdetét az Egészségvédelmi Otthonban (a volt Stefániában). Kéri a jelentkezőket, hogy pontosan jelenjenek meg.

— **Pénzelőleget csalt ki.** Kohút György szarvasi lakos Frecska András szintén szarvasi lakostól ravasz fondorlattal összesen 30 pengőt csalt ki, mit aztán többszöri felszólításra sem volt hajlandó megadni. 15 napi fogházra és egy évi jogvesztésre ítélték.

— **Tilos a leventéknek a politizálás.** Kormányrendelet ient meg a leventeköteles ifjak politikai tevékenységének megtiltásáról. A rendelet értelmében leventeköteles ifjú politikai pártba, vagy bármely más megjelölésű politikai szervbe nem léphet be, ill. tagja nem maradhat, ilyen működésében részt nem vehet, gyűlésein, összejövetelein meg nem jelenhet, jelvényét nem viselheti és ilyen pártot anyagilag semmiféle módon nem támogathat.

— **A Magyar Föld legújabb száma a szójabab oltásáról, a juh gyapjának gondozásáról, a vízkárt szenvedett földek hasznosításáról és a tavaszi fagykarak elleni védekezéséről közöl értékes szakkikkeket.**

— **Asszonyháború Csabacsúdon.** A múlt hónapban történt, hogy Vida Pálné Sonkoly Judit és Sindely Imréné csabacsúdi asszonyok valami miatt összezdültek. A szócsata odáig fajult, hogy Vidáné a kézügyébe akadt seprűnyéllel olyannyira helybenhagyta Sindelyné, hogy az 20 napon belül, de nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett. Perze

Pünkösdhétfőjén tartották Szarvason a levente-napot

Május 25-én, pünkösdhétfőjén tartották meg Szarvason a levente-napot. Szép és felemelő seregszemléje volt ez a levente-intézménynek és bizonyágtétele annak, hogy a magyar ifjúság katonás, fegyelmezett nevelésben részesül. Szarvas közönsége méltán szemlélhette büszkeséggel fiainak pünkösdhétfői megnyilatkozását, s nyugodtan tekinthetett a jövőbe: a leventeifjúság ezúttal is hitet tett arról, hogy a nemzet és a haza szent céljaiért kíván élni.

A zsúfolt programú leventenap a délelőtti folyamán kezdődött, amikor is a leventék

istentiszteleteken vettek részt, amelyeket követőleg a lövésnyit bonyolították le a Horthy Miklós sporttelepen. Délután 3 órakor a levente-zenekar indulónak kíséretében a hőőkszobrához vonultak a leventék, ahol koszorút helyeztek el, s Zima Mihály levente mondott rövid, de annál szívűl fakadóbb beszédet hőseink tiszteletéről. Innen a Horthy Miklós sporttelepre vonultak ki leventéink, szintén a levente-zenekar indulónak kíséretében. Itt az ünnepély, amelyen egyébként községünk vezetői majd teljes számban voltak jelen, a Hiszek-

egy elénekklésével kezdődött, mely után a leventeüjencok le-tették a fogadalmat, amelynek jelentőségéről, de általában a levente-intézmény céljairól Szelenyi János evangélikus lelkész tartott nagy hatást keltő beszédet. Majd Szrnka György levente lelkesedéstől fűtötte n a zászlótisztelgést mondotta el. A leventék ezt követően díszmenetben vonultak el a zsúfolásig megtöltött lelátó közönsége előtt. Ezután bonyolították le a az atlétikai versenyt, melynek eredményeiről lapunk más helyén számolunk be. Az ünnepély a Himnusz elénekklésével zárult.

Beliczey Miklós főispán felhívása a gazdákhöz és a cséplőgéptulajdonosokhoz a cséplési és szántási munkálatok zavartalan biztosításának érdekében

Beliczey Miklós főispán az alábbi felhívást bocsátotta ki:

A cséplési és szántási munkálatok zavartalan biztosításának érdekében felhívom a gazdák, cséplőgéptulajdonosok, és általában az érdekeltek figyelmét, hogy különös tekintettel a korlátozott szállítási lehetőségekre — nemcsak elsőrendű hazafias kötelességből, de jól felfogott saját érdekükben is —, már most gondoskodjanak a cséplési és szántási munkálatokhoz szükséges üzemanyagokról (szén, ásványolaj, kenőanyagok, gépszijak, stb.) és ezeket a rendelkezésükre álló minden lehetőség szerint, a munkálatok idejére már most

előre, saját maguknál tárolják. Gondoskodjanak továbbá a pótlásra szoruló alkatrészek beszerzéséről, valamint a gépszijak javításáról is.

Cséplési és gőzekeszántási szén szükségletét mindenki ugyanannál a bányánál, vagy kereskedőnél rendelje meg, ahol tavaly vásárolta. A szénrendeléshez az illetékes főszoigabíró, polgármester, vagy a magyar királyi közellátási felügyelő igazolása szükséges.

Az ásványolajakat és kenőanyagokat ugyancsak annál a lerakatosnál, nagykereskedőnél és kereskedőnél kell beszerezni, ahol az érdekelt üzemanyagát az elmúlt évben is beszerezte.

A gépszijakat az „Anyagigénylés zárolt készletből” című nyomtatványon a Bőripari Anyaggazdálkodás Szakbizottságtól (Budapest, IV., Tűr I. utca 4) kell igényelni. Az igénylésen fel kell tüntetni az igényelt gépszij méretét és minőségét. Ezt az igénylést a közs. előljárásság igazolásán kívül még a járási főszoigabíróval is igazoltatni kell.

Amennyiben a fenti anyagok szállításánál késedelem, vagy zavar mutatkoznék, ezt a körülményt az érdekelt haladéktalanul közölje a m. kir. közellátási felügyelőséggel, Gyula.

Boiczoi Beliczey Miklós s. k. főispán, közellátási kormánybíró

bíróság elé került az ügy, melynek kivizsgálása után 50 pengő pénzbüntetésre ítélték el a harcias Vida Pálnét.

— **Árdrágító visszaélések.** Gombár Jánosné csabacsúdi lakost, mert Szarvason május 1-én a piaci íróvaj kg-jáért a megállapított 4.90 P helyett 10 P-t kért, egyhavi fogházra és egyévi jogvesztésre ítélt a bíróság. — Özv. Szloszjár Jánosné szarvasi lakos még a múlt évben a hulladéknyelőfát 7 pengőért adta a maximális 6 P-s ár helyett, feljelentették, a bíróság 50 pengő pénzbüntetésre és egyévi hivatal és politikai jogvesztésre ítélt. — Pintér Adám békésszentandrási lakos a szemestengeri kg-ját a megállapított 23.50 fillér helyett 26 fillérért árulta, a bíróság

200 pengő pénzbüntetésre, egyévi hivatalvesztésre s politikai jogainak ugyanily tartalmú fel-függesztésére ítélt el jogerősen. — Özv. Kepenyés Mihályné

szarvasi lakos az I. osztályú takarmányárpa kilóját a maximális 24 fillér helyett 31—32 fillérért árulta. 150 pengő pénzbüntetéssel sújtották.

Meghívó.

A Szarvasi Hengergőzmalom, mint Szövetkezet 1942. évi május hó 31-ik napján délelőtt 11 órai kezdettel a Kisgazdakör helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagokat ezúton is meghívja az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvvezető és hitelesítők kiküldése.
2. Az alapszabályok 1, 12, 13, 17, 21, 22 paragrafusának módosítása és a 28, 29 paragrafusokkal való kiegészítése.

TELEFON 165 TURUL-MOZGÓ TELEFON 165

Május 30-án, szombaton délután 6 és este fél 9 órakor; május 31-én, vasárnap fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 órakor

Igen vagy nem?

A legkittűnőbb magyar filmvígjáték, melynek főszereplői: Muráti Lili, Szörényi Éva, Vaszary Piri, Jávor Pál, Páger Antal, Mály G. Minden előadáson kiegészítő az UFA és Magyar híradó

Június hó 3-án, szerdán fél 6 és 9 órakor; 4-én, csütörtökön (Ürnapján) fél 4, 6 és fél 9 órakor bemutatásra kerül

A madarász

Főszereplők: Hans Moser, Theo Lingen, Hans Heft Kieg.: MESEFILMEK — Minden előadási napon az első előadás zónahelyárrakkal!

Tökével rendező keresény

tollgyűjtőke keresek.

Szarvasra megyet,

Kondorosra kettőt.

Szaktudásra betátom!

Horvith Pál

tollkezeskedő.

918

Öcsöd, 15. szám.

MÁVAUT Autóbusz-menetrend MÁVAUT

Szarvas — Künszentmárton				Lakytelek — Künszentmárton				Szarvas — Békéscsaba					
5:35	8:10	17:15	i Künszentmárton Fő-tér	5:30	13:10	17:05	6:40	15:35	i Lakytelek pályaudvar	5:40	14:40	6:50	i Szarvas Árpád-szálló
5:38	8:12	17:17	é Künszentmárton pályau.	5:27	13:08	17:02	6:48	15:43	i Tiszaug pályaudvar x	5:32	14:32	6:52	i Szarvas csendőrlakt. x
5:43	8:23	17:18	i Künszentmárton pályau.	5:24	13:07	17:03	6:54	15:49	i Tiszaug postahivatal	5:28	14:28	6:56	i Endrődi elágazás x
6:05	8:34	17:39	é Ócsöd Vérten-vendéglő x	5:02	12:46	16:41	6:56	15:51	i Tiszakürti elágazás x	5:24	14:24	7:00	i Szarvasi Ezüst-szőlők x
6:10	8:39	17:44	i Ócsöd községháza	5:00	12:44	16:39	7:06	16:01	i Tiszassas Nagy ker. x	5:15	14:15	7:09	i Csabacsüd községháza x
6:12	8:41	17:46	i Ócsöd Vérten-vendéglő x		12:39	16:34	7:08	16:03	i Tiszassas Simon ker. x	5:12	14:12	7:12	i Csabacsüd vasútállomás
6:14	8:43	17:48	i Ócsöd csendőrlaktanya x		12:37	16:32	7:18	16:13	i Csépa temető	5:03	14:03	7:23	i Gyomai elágazás x
6:30	8:59	18:04	i Békésszentandrás gyógsz.		12:22	16:17	7:20	16:15	i Csépa felső m. h. x	5:00	14:00	7:30	i Ponyiczky-tanya x
6:33	9:03	18:08	i Békésszentandrás közsh.		12:19	16:14	7:31	16:26	é Szelevény elág. x	4:49	13:49	7:42	i Kondoros községháza
6:43	9:13	18:18	i Szarvas gimnázium		12:08	16:03	7:37	16:32	i Szelevény postahivatal	4:45	13:45	7:53	i Apponyi-iskola x
6:45	9:15	18:20	é Szarvas Árpád-szálló		12:05	16:00	7:41	16:36	i Szelevény elág. x	4:30	13:39	8:00	i Kiskondorosi csárda x
		18:27	i Szarvas Árpád-szálló			18:35	7:43	16:38	i Halesz-dűlő x	4:37	13:37	8:09	i Kamuti csárda x
O		18:30	é Szarvas pályaudvar			18:50	7:50	16:45	i Palóczy-Horváth p. x	4:30	13:30	8:11	i Nagy Czirok-tanya x
							7:52	16:47	i Csörgemalom x	4:28	13:28	8:22	i Megyeri-iskola x
							7:56	16:51	i Tiszakürti elágazás x	4:24	13:24	8:35	i Bcsaba Román-keresk. x
							7:58	16:53	i Istvánházi puszta x	4:22	13:22	8:38	é Békéscsaba Csaba-szálló
							8:05	17:00	i Künszentmárton Fő-tér	4:15	13:15	8:45	é Békéscsaba pályaudvar

x = feltételes megállóhely; O = csak hétköznap közlekedik

Érvényes 1942 május hó 4-től

TESTEZÉS A szappanvásárlás új rendje

Gazdászok—Turul ifj. 1:0 (0:0)

Éremmértőzés Vezette: Bankó Sándor

Pünkösdvásárnap játszották a Gazdászok és a Turul ifjúsági éremmértőzést. A két csapat az alábbi összeállításokban szerepelt: Turul: Roszik — Kelemen I, Kelemen II — Darida, Lapis, Honthy — Kovács II, Hadady, Kovács I, Szabó, Kerekes; Gazdasági: Ozsvár (Vilám) — Kiss I, Acs — Skerhát, Nagy, Komár — Thern, Unyi, Lustyik, Kiss II, Philipp. A két csapat találkozásából ismét a szerencsésebb gazdászok kerültek ki győztesen. A Turul jóformán végigtámadta az egész mérkőzést, mégis vesztesen kellett elhagynia a pályát: csatársorának ezúttal nem sikerült semmi. A gazdászok védelme pompásan verte vissza a Turul csatársorának támadásait. Egy lefutás után Thern — Honthy hibájából — szerezte meg a győzelmet jelentő gólt. Jók: Ozsvár (a mezőny legjobbjai), Kiss I, Skerhát és Nagy, illetve Lapis, Hadady, Szabó és Darida.

Turul—„Szabók” 3:2 (2:0)

Barátságos mérkőzés Vezette: Melich

Az elmaradt bajnoki mérkőzés helyett a Turul a helybeli Szabók ellen játszott. Melich játékevezetésével a két együttes a következő felállításokban játszott: Turul: Melis II — Melis I, Rákosi — Roszik, Sznagyik, Hegedűs — Csatai, Hadady, Bobvos, Praznóczy II, Szabó; Szabók: Kerekes — Szloszjar, Dell — Vágó, Bankó, Medvegy — Uhljar, Pleskó, Korbely, Horváth, Tábori. A Turul már az 5. percben vezet Praznóczy szép góljával, 1:0. A gól után pár percre Hadady eredményes, 2:0. A féldél végeig továbbra is a Turul támad, de a Szabók ügyesen védekeznek. Szünet után az első Szabó-lefutásból Korbely szépít, 2:1. Néhány perc múlva Sznagyik egyéni játéka után lövi az újabb Turul-gólt, 3:1. A 30. percben Tábori állítja be a végeredményt, 3:2. A mérkőzés mezőnyjátékkal ér véget. A Turul túlkönnyen vette a mérkőzést, a Szabók annál lelkesebben játszottak, s az eredmény számukra dicséretes. A Turulban elfogadhatóan csak Sznagyik és Hegedűs játszott. A Szabók legjobbjai: Kerekes, Bankó és Horváth. Melich játékevezető nagyon a Turul rovására bíraskodott.

A Hunyadi SE nagy győzelme

A Hunyadi pünkösdvásárnap az MSE ellen játszott bajnoki mérkőzést. A békésszentandrás csapat nagyszerű játékkal 5:1 arányban győzte le ellenfelét. A Hunyadit a következő 11 képviselte: Dékány — Szilágyi II — Tóth, Szín, Virág, Bagi — Gergely, Sófalvi, Bencsik, Farkas, Sinka III. A Hunyadi góljait Sinka III (2), Bencsik (2) és Gergely szerezte. A szentandrás csapat minden tagja remekül játszott. Ezzel a győzelmével a Hunyadi a tisztes 6-ik helyet foglalja el a Körösvidéki Ker. I. osztályában.

Jó eredményeket értek el a levették a hétfői versenyen

A pünkösdhétfői levéte-nap alkalmával atlétikai versenyt is rendeztek. A versenyző levettek jó felkészültségről tettek tanúbizonyságot, amit az alábbi eredmények is bizonyítanak: 100 méteres síkfutás: 1. vitéz Csatai György 12'02 mp., 2. Mohácsi József 12'03 mp., 3. Rohony Gábor 12'03 mp., 4. Sebjan Jenő 12'04 mp., 5. Lapis György 12'04 mp.; 800 méteres síkfutás: 1. Csapó Mihály 2 p. 30 mp., 2. Kiss Mihály (1926-os I) 2 p. 31'8 mp., 3. Sebjan Jenő; 1500 méteres síkfutás: 1. Janis János 4 p. 57 mp., 2. Bárány Béla 5 p. 04 mp., 3. Szirti Róbert 5 p. 7 mp.; 5x100 méteres síkfutás: 1. Atléta-csapat (Mohácsi, Kovács, Hadady, Rohony, vitéz Csatai) 59'05 mp., 2. a II. körzet válogatott csapata; Távolugrás: 1. Kovács Pál 5'80 m., 2. Hadady László 5'67 m., 3. Baranyai Béla 5'48 m., 4. Litauszky Pál, 5. Rohony Gábor; Súlylökés: 1. Litauszky Pál 12'18 m., 2. Kovács Pál 10'25 m., 3. Hadady László 10'11 m.; Gránátdobás: 1. Kovács Pál 71'30 m., 2. Hadady László 70'12 m., 3. Stefancsik János 61'14 m.; 5000 m. távgyaloglás: 1. Bárány Béla 26 p. 10 mp., 2. Szirti Róbert 27 p. 30 mp., 3. Szilágyi Mihály 27 p. 35 mp., 4. Raffai Mihály 28 p.

A II. e. délnyugati csoportjának állása

1. Szarvasi Turul 11 10 0 1 36:11 20
2. Tótkomlói LE 12 9 1 2 70:14 19
3. B. Hunyadi II 11 5 2 4 16:23 12
4. Gádorosai SE 11 5 1 5 22:22 11
5. Orosh. MTK II 11 3 2 6 10:40 8
6. Kondoros II 12 1 2 9 10:59 4
7. Bekásátsimon visszalépett

*2-2 pontot minden csapat javára írunk!

mindenkit közvetlenül érdekel s ezért röviden összefoglaljuk az erre vonatkozó közellátási miniszteri rendelet legfontosabb intézkedéseit. Az ország egész területén havonként és személyenként legfeljebb 10 deka mosószappant, vagy 25 deka mosószert szabad kiszolgáltatni. Gyermekek részére 2 éves korig havonta 30 deka mosószappan, vagy 75 deka mosószert a fejadag. Pipereszappanból 2 havonként és személyenként 1 darab szolgáltatható ki. Gyermekek részére 7 éves korig havonként 2 darab pipereszappan adható ki. Gyermekek részére 2 darab pipereszappan helyett 20 deka mosó-

szappant, vagy 50 deka mosószert is szabad kiszolgáltatni. Borotvaszappanból a 16 évesnél idősebb férfiaknak vásárlási könyvbe való bejegyzés mellett háromhavonként egy darabot s z a b a d csak kiszolgáltatni. A fodrászok borotvaszappannal való ellátása az ipartestületek útján történik. Magánháztartásokban személyenként 2 kilogramnál több mosószappant, vagy mosószert készletként tartani nem szabad. Az orvosok félevesi szappankészletet tarthatnak. A rendelet pontosan meghatározza, hogy milyen minőségű szappant, borotvaszappant, illetve mosószert szabad ilyenek feltüntetni és kiszolgáltatni.

APRÓHIRDETÉSEK

II. k. 92 számú ház eladó. Megtekintendő d. u. 3-6-ig. 881

Egy kerékpár és egy SHB motorkerékpár eladó III. ker. 122. 902

Törlesztéses kölcsön

ingatlanokra, I., II. helyre, építkezésre, évi 6 százalékkal. Kereskedőknek, iparosoknak is hosszabb lejáratra. Tisztviselő-kölcsönök csakis jobbállásúaknak — mggántókéséktől. F. Szabó, ny. fiókfőnök Szeged, Oroszlán-utca 6. szám alatt.

12 hektóliter fekete otello bor eladó Kerekes Mihálytól, Künszentmárton. Érdeklődni ugyanott. 923

I. kerület Vajda Péter utca 189. sz. új ház eladó. 909

IV. kerület 295. számú ház fűszerüzlettel együtt eladó. 911

I. kerület 210. számú ház eladó. Értekezni ugyanott. 912

Kistraktor ekével eladó. Érdeklődni Kiskirályszágon, 408. 913

IV. kerület 356. számú ház eladó. Érdeklődni ugyanott. 924

Egy férfivarrógép eladó IV. kerület 14. szám alatt. 922

Vitéz Lengyel Sándor őrnagy tulajdonában lévő kákai 180 hold földbirtok bérbe kiadó. Érdeklődni lehet: vitéz Lengyel Sándornénál, Maczózug, vagy Kunstár Jánosnál, Mótó. 927

Bútorozott szoba kiadó özv. dr. Král Pálnénál. 836

Istállótrágya eladó I. kerület 40. sz. alatt. 928

Használt kerékpár eladó Krakó 63. szám alatt. 935

Ernyőkészítő fiú- vagy leánytanulót felvevő Litauszky György esernyőkészítő, Szarvas, I. kerület 324. 930

Jókarban lévő, modern sportkocsit vennék. Cím a kiadóban. 932

A Kristóffy-téle kákai 56 kishold tanyaföld hasznonbérbe, esetleg felesművelésre kiadó. Ugyanannan egy kis borjastehén is használatra adható. Érdeklődni lehet: Ribárszky Pál főmérnöknel. 933

Egy új 250 cm³ „Zündopp” és egy 100-as „Csepel” motorkerékpár eladó. Érdeklődni lehet: Plesovszky kocsmárosnál. 929

Nyomatott Müller Károly könyvnyomdájában, Szarvason

1942 Orion, Standard, Telefunken, Siemens, Philips rádiók újból kaphatók

Kerékpárok, varrógépek, gyermekkocsik.

Csillárokból nagy választék!

Gramafonok, hanglemezek állandóan raktáron!

Javításokat szakszerűen és igen olcsón végzünk!

SZTREHOVSZKY Piac téren. Telefon: 59.